

ROMANIA LITERARA.

№ 21.

 assi.

4 Iunie, 1855.

Къдетъри

(срнаре)

XI.

În черкъриле noastre de a ne convinçe de temerиле съпътоае че ар фи адеменит пре ротъни а пъръси лимба стръмошеаскъ, ам ре-
mas нехотърйци дакъ ачесте провинѣ дин преа
mare штингъ, саѣ нъмаи дин фантазия новато-
рипор, дъпъ шкоалеле де знде есѣ. Бъкръштен-
не саѣ Арделене. În маи мълте ръндърѣ, вор-
bind де системеле лимбистиче, ам зис радѣ-
кале ши радикализм; сѣтем даторѣ а не
îndrepta зичереа ши а ресниче ши ачест те-
меѣ, нентрѣ къ къвѣнтъл рѣдикал а Длор стъ
în контрадикцие къ исторѣя неамълѣ, къ тра-
дѣция ромънеаскъ ши къ скрѣериле пестазратори-
лор; зни дин радикалистѣ, раѣоналистѣ, ши че
вор маи фи, аѣ порнит фъръ стъ не спъие де зн-
де порнескѣ; алѣи порнескѣ де ла о лимбъ
латинъ деправатъ, че о сокотѣ лимба лѣи Чи-
черон; дъпъ ачестѣя, Колонистѣи Романѣ аѣ хр-
mat де ла дескъликатъл întъиз а ворби ши а
скрѣе латинеште, ши нъмаи къ времее, къ ме-
ѣишиа ши аместекареа Българо-Славонъ саѣ
штерп динтре еѣ лимба ши литериле латине. Дин
непорочѣре, нентрѣ ачестѣи стонистѣи исторѣя лъмеѣ
ши зн монъмент виѣ, mare де ont милиоане

de съфлете, ле стаѣ динпротивъ. Istoria мър-
търисеште къ îн лъмеа Романъ, не лѣнгъ лим-
ба офѣиалъ латинъ, трѣя кот ла кот ши дѣа-
лекте компъсе де латинеаска чеа об-
штеаскъ че нъ аѣ перит ниѣи одатъ îн I-
talia, зиче Петрѣ Маѣор. Ачесте дѣалекте
дъсе де солдациѣи романѣи резултѣци къ нъ-
мѣнтърѣ îн чериле бирсите, с'аѣ îнтрълокат къ
лимбеле ачелор черѣ бирсите ши аѣ продъс
modernele лимбе зѣсе нео-латине. Къ де-
каденѣя романъ, лимба латинъ офѣиалъ ни-
къ ши еа; дѣалектеле провинѣиале îнтрѣ ла
рънд ши се рѣдикѣ ла град де лимбе; асе-
мънареа лимбелор ромъне, франѣезе, спанѣоа-
ле ши италиене нъ вѣне де ла лимба латинъ,
dar де ла чеа латинеаскъ а солдацилор.—Къ
кът чеаркъ чѣнева аналогѣиле, сзѣнд шѣръл веа-
крѣлор, къ алъта асемънареа îнтрѣ лимбеле
сърорѣ е маи mare îн констръкцие, îн къвин-
те ши îн идеѣ. Пе кънд лимба латинъ este зѣ-
tатъ ка лимбъ виѣ, ши ретъне нъмаи о легъ-
търъ а канѣелерѣилор, а îнвѣцаѣилор ши лим-
ба вѣсерѣчеѣ, лимбеле поѣе се îнчеркѣ а скрѣе
ши а креште. Грештееа îнъмплърѣилор истори-
че, tendѣнѣеле релѣиоае не сълѣрп не поѣи ро-
тъниѣи а трѣи îн îнрърѣереа славонъ, ка îн-
рърѣере преponderантъ; îн лѣпъ де довези
веѣи, сѣтем даторѣи а крѣде къ лимба ромъ-
нъ скрѣсъ аѣ îнченът къ литериле чѣрилѣче, дес-

пърцитъ към ера де ватра цивилизацияі неамърі-
лор латине, каре неамърі ласеръ литерале ла-
тинешті нъ ка о мовтеніре а лимбеі лѣ Чи-
черен нѣмаі, дар ка зн авст а цивилизацияі ита-
лиене дин стрѣ-векіме, цивилизация ачае че
аѣ респінас літера гречеаскъ.

Мѣлтъ време діалект попълар нѣмаі, рес-
трѣнс ін інтревіндареа каснікъ ші ін релацияле
private, діалектѣ пѣтеа сѣ неаръ, де нере
фѣнда політікъ а неамѣлѣ; дар мічїле прї-
вїлеціі феодале а Мараморѣшѣлѣ ші а Фа-
гарашѣлѣ, неовїчїнѣнда не атнчеа а крѣї-
лор де а аместека неамѣрїле ші а констїта
омојенїтатеа церїлор, ші маї алес інтемеїе-
реа домпїлор ромъне а Валахїеі ші а Мол-
довеі, інтрескѣ діалектѣ. Кѣ прївїлеціїле мічї,
кѣ рѣдікареа політікъ а прїнципатърїлор, ді-
алектѣ се рѣдікъ ші се імпѣне дрегъторїлор,
їнчѣне а се скрї прїн актърїле пѣвлїче ші се
прїфаче ін лимбѣ. Кѣм не-аѣ пѣрѣсїт лимба
латїнѣ офїціалѣ кѣ стїцѣреа Романїлор, а-
семїне ші лимба славонѣ не ласѣ кѣ ін-
фѣндареа статърїлор Ромъне. Зн евенемент
релїціос, реформареа че деснарте оменїреа
де астѣлї, венї кѣнд ромънїа ера ін кѣмпнѣлѣ
де а се топї ін океанѣ славон, ші гонї лим-
ба славонїчеаскъ де tot дин лѣмеа ромънѣ,
ші інчѣне адевъртата ші сїнгѣра tradїціе а лим-
беі Ромъне.

XII.

Депъртареа Ромънїлор де анѣс де знде е-
ра оріціна лор, ії архекесе нѣ нѣмаі ін ка-
толічїзмѣлѣ ресърїтеан, дар ші ін славонїзм,
славонїеаска фїнд лимба політікѣ, офїціалѣ ші
релїціосѣ а Дѣнѣреі. Черкърїле лѣ Рако-
ці де а траѣе пре Ромънї ла догмеле лѣ
Калвін, інтр'о цїнтїре політїеаскъ, іл ін-
деамнѣ а порончї тѣлтѣчїреа кърдїлор бїсе-
рїчешті дин славонешті, ші а інтемеїа слѣзѣва
бїсерїчїеі ін лимба ромънѣлѣ нентрѣ аші кѣштї-

га нѣмероаса повораціе ромънѣлѣ дин Ардеал
ші дин комїтатърїле Зѣргѣрентї, ші а нѣ-о лѣ-
са нїчї католічїзмѣлѣ ресърїтеан нїчї католі-
чїзмѣлѣ роман кареле, дѣлѣ кѣм este шїст.
нѣ інгѣдїе сѣрѣареа лѣтърїеі ін алѣ лимбѣ
декѣт ін лимба латїнеаскъ. Знѣл дин челе маї
бекї тілѣрї а лимбеі Ромънешті este : „Псал-
„тіреа че сѣ зїче : кѣнтареа а фѣрїчїтѣлѣ Проо-
„рок Імпѣрат David, кѣ кѣнтърїле лѣ Моїсі,
„ші кѣ сѣмта ші рѣндїала ла тоці Псалмїї,
„їзводїтѣ кѣ маре sokotїнгѣ дин їзвод їдо-
„век пре лимба Ромънеаскъ, кѣ ацїсторїѣлѣ
„лѣ Дѣмнезеѣ ші кѣ ін демнареа ші по-
„рокка, дїмпреснѣлѣ кѣ тоатѣ келѣїала, а тѣ-
„рїреі сале Георгїе Ракоці, Країл Ардеалѣлѣ
„ї проче. Тїпѣрїтѣс'аѣ інтрѣ а тѣрїеі сале тї-
„пографїе дїнтѣлѣ ноѣлѣ, ін Ардеал, ін четатеа
„Белградѣлѣ.“

Шї маї департе : „Чїнстїтѣлѣ ші лѣмінатѣлѣ
„семн ал Мѣрїеі сале Країл Ардеалѣлѣ, ші
„ал Домѣлѣлѣ пѣрдїлор церїї Зѣргѣрентї, ші
„а Шпанѣлѣ Секѣсек, оштеште і проче : А.
„Корїз. Ін соборѣлѣ крештїнїлор, маї во-
„век а грѣї кѣ інцелес, ѣ кѣвїнте інвѣцїнд
„пре алдїї. декѣт зече мїї де кѣвїнте ін
„лімбѣ стрѣїне.“ Кѣвїнтеле ачесте че сеа-
шѣлѣ а фї крїтїка системелор лїмбїстїче де ас-
тѣлї а ромънїлор, сїнт о ловїре фѣдїшѣ ін кон-
тра бїсерїчїї латїне. Предословїѣ кѣтрѣ Мѣрїа са,
країл Ардеалѣлѣ ші Предословїа кѣтрѣ че-
тїторї а лѣ Корїз este зн кѣрѣс де історїе а
скїмѣрїлор політїко-релїціосе а времеї, ші
о довадѣ кѣ лимба скрїсѣ аѣ інчѣнст кѣ тѣл-
тѣчїре. ачесте. Претстїдене знде сѣ афлѣ
сѣфларе ромънеаскъ, лимба Славонѣлѣ пѣрѣсе-
ште алтареле ші офїціалїтатеа; револѣцїа се
фаче інтр'о клїнеалѣ ші фѣрѣлѣ констѣтаціе,
нентрѣ кѣ ера ін ініма неамѣлѣ де а вїедїї
дїн пѣтерїле тоате а ле лѣлѣ, нентрѣ кѣ ера ін на-
тѣра дрептеї цїздекѣцїї а ромънѣлѣ, ші нент-
трѣ кѣ інтемеїа ші маї тапе дѣхл неатѣр-

пърѣ а неамълѣ ші импросунта антипатіі ле де семингіе аморцитѣ акъм де мълт, къ лѣгътърі політїчі ші релїціоасѣ. Дар тълмъчіріе порончїте де Ракочї къ скоп політїк ацїга індатъ лъаре-амїнте а статеїроп Ромъне; лъанд дїн реформъ чеа че ера дънъ інцелесъ ші фолосъ неамълѣ, лїмба віе ін сърбарѣа бісерїчії, бісерїчіле дїн цѣара Ромънеаскъ ші дїн Молдова маї къ сеамъ, дїн Молдова хнде клеръа авѣа шаре нъме де інвѣдътъръ ші де евлавїе, опнъ лъ ачѣле тълмъчірі алѣ тълмъчірі, компнъ Казанїї ші евангелїї коментате, анти-Калвіністе, ші пъстрѣазъ неїгнїтъ крѣдїнда релїціоасъ а прїнципатїроп че ера пътереа лор, інтърїнд прїн інфлѣенда лор ші крѣдїнда індоїтъ а Ромъніроп де несте Карпатї.

Інчеркареа де пропандъ політїко-релїціоасъ а Країлѣ Ардеалѣ авъ де зрмаре нѣтръ ромъні, а да пъскаре хнїтъгеї Ромъне ін тоатъ інтрецімеа еї, а інтърї націоналітѣа прїнципатїроп къ іназгърареа дезъвршїтъ а лїмбѣї, ші дезърпареа іар дезъвршїтъ а крѣдїнгеї че нѣтеа съ ле атърне де Унгарїа саѣ де Полонїа, прїмеїдіа ноастрѣ де атърчеа.

Прекъм тот дїн епоха реформѣї релїціоасѣ порпеште ші інтѣмеїереа зпор лїмбї апъсене ка лїмбѣле Французъ ші Цѣрманъ, асемїне ші лъ пої tradїгіа лїмбѣї порпеште де лъ лъп-та лѣї Ракочї ші реакціа прїнципатїроп ін контра проповѣдїреї Калвіністе.

Дънъ тітасріле історїче а неамълѣ, че нъ ле рекъзъ нїмѣне, дънъ аналѣле позїтїве а лїмбѣї, інъдѣр ам маї черка вре зп темѣїх шкоалѣроп модерне, каре тоатѣ індъстрѣазъ ші поменїреа кїар а tradїгіеї, ка оамѣнїї чеї пої че іші тьгъдїскъ пърїнції, нешїтоаре поате ачѣсте школі къ аналѣле ноастре пѣсвндѣ лъ епоха чеа шаре Ехрѣпанъ зїсъ: Рѣнаштерѣа, адїкъ епоха ін каре поао-

рѣле де тоатѣ відеѣе ш'аѣ гъсїт форма дезъвршїтъ ін лїмбї, ін натърї, ін позїгіа політїкъ, ші аѣ плекат не калѣа чеа лъргъ а шїїнцілор ші а чївілізациѣї.

Ам зїс къ шкоалѣе лїмбїстїче аѣ кзї-бъл лор ін Бъкрештї шї ін Ардеал. Ачѣле дїн Бъкрештї каре аѣ лъат де орган „Patria“ сїнт шкоале де фантазїе че змѣлъ дънъ теорїї артїстїче, крѣїнд о лїмбъ драматїкъ, де нъ ромънъ, не формѣле школеї хлтра-романтїче французѣе де лъ 1830, шкоалъ къ пъръа лънр, къ антїтеза ін кап ші ін пїчіоаре, къ манта не зп змър, къ гїтара анїнатъ де гът ші къ снада ін мълъ, школі де денїѣ некъноскът ін інграта Ромънїе, школі че нъ аѣ невоїе де а дінеа сеамъ де історїе, ші кїамъ tradїгіа о котѣріе. Адеврѣат къ скрїенїле че есѣ дїн ачѣсте школі сїнт негрѣвнїче нѣнтръ мълдіме; адеврѣат къ пропъшїреа ідеїлор се ін-тїнде лъ нъмеръа фѣрїчіділор че ле поѣ інцѣледе; адеврѣат къ нъ сїнт де ачѣле, „че снънъ чїнчї кзвїнте, інвѣдънд не алїїї, дар де ачѣлеа че снънъ зече мїї де кзвїнте ін лїмбъ стрїнъ;“ адеврѣат къ ачѣсте школі аѣ де скоп а інвѣца ші а конвїнѣе не чеї інвѣдъці ші конвїншї нъмаї. Кзрїонъзъ котѣріе есте tradїгіа де о поѣ інцѣледе ші мълдімеа ші інвѣдъцъл ші шкоалѣе Бъкрештѣне.

Сеама Ардеалѣї ін історїа поѣт а лїмбѣї е маї греа. Ардеалѣа че аре tradїгіа калвіністъ. Ардеалѣа каре ін веакѣл трекст с'аѣ лъп-тат къ ачѣа tradїгіе ін контра пъдъхлѣї стрїн, пърчѣде ші ел інсъ дїн радїкалізм, ші радїкалізм латїн. Мълъ шїїнгъ, мълъ ердїгіе сїнт ін Ардеал; прїн зрмаре, лоїка історїкъ нъ аѣ пѣтѣт фї нештїзът ші неїнцѣлеасъ ка ін алѣ школі.

(за зрма)

А. Р.

Връжитоаре де ноанте.

„În toamna anului 1852, kam ne la încheptat lași Octombrie, mъ гъсиям окъпъндъмъ къ кълесъл знеі вишоаре че ам пе коаста деспре анъс а деалълѣ нъмит а Пъхпълѣ, într'аn лок інкнпѣрат де поноаре ши рипі, znde къ mare грестате се poate szi о тръсъръ, iar mai ales toamna ши примъвара, пе кънд зрмеазъ плѣ, ничі към нъ este къ пътіндъ, din прічина котіитъреі дръмълѣ, а зрпешіор боловані че sînt пресераді пе ел, пре каріі репецізнеа плѣіор спълъндъ-ї де църіна къ каре sînt аконеріці, ремънѣ ешіці афаръ din пъмїnt, ши а адінчілор хогаше че се факѣ din репецізнеа кърцереі шзвоаелор, декът нъмаї каларе саѣ пе цїос. Însъ дъпъ че чїнева аѣ ацізнс оdatъ аїче, таблол патъреі че се інфъцішазъ прівіреі лѣ, ıл мълцемеште къ prisosіндъ, фълкъндъл а zıta toate грестъціле ачестзі sziш.

Четиторіал їмї ва ерта аї фаче о мїкъ дескрїере де възътл імпрецізрїмеі ачестзі лок. Ачестъ вишоаръ фїнд ашезатъ пе зп тапшан, ın partea desпре респїт ши меазъ-ноанте се інфъцішазъ де оdatъ прівіреі інтїнсъл шес къ мїле де котїтърї а рїзлѣ Бахлѣзї ши къ сателе нъміте моара Данкълѣ ши Холбока. Întр'аchest sat съ vede търеаца кърте а пропїетъдеі рїнате ın каре, дъпъ сзперстїцііле лъкзиторілор де деаръ, съ повестеа din ınбекїме о мълдїме де анеkdote, iar mai къ ınкредїцаре крезареа къ ın ачеле кase ар фї къ нептїнцъ а лъкзі оamenї, din прічина мїлор де фантазме ши дъхърї каре тоатъ ноантеа, пълъ ла кънтатъл къкошілор, се аздѣ ши дъндъзїнд, ши къ къці din оamenї аѣ ındръснїт а се ашеза къ локзїнца ın ел, аѣ fost алънраді къ петре, iar знїі кіар ши зъгръмаці

noantea.—Peste ıntınsele ogoare de сътъпъ-търї ши кътева еазърї че се ıntındѣ ın депъртаре, маї супе респїт, се вѣдѣ Крїстеитї къ ıntїнсъл еаз нъмит Владнїкъ, ınsemnat пен-тръ ınлеснїпеа че фаче лъкзиторілор сътенї, къ стъхл че продъче пентръ аконерїт кase ши алте ınкърпї. Нъ департе се зърескѣ Знгенїї ши Цздора, мърфїните де Прст ши Jїjia, iar peste Прст съ vede о депъртаре де кътева версте.

În partea desпре анъс съ vede ıntреара каиталъ, Іашїї, ın тоатъ ıntїндереа еї, къ мърреціле зїдїрї помноасе, ıntре каре се деосеверште бїсерїка Катедралъ ши Палатъл домнеск. Іар ın імпрецізрїмеа Капиталїеї се вѣдѣ monastїпеа Фрѣмоаса, Четъдъїа, Galata, Аронеанъ ши каселе къ бїсерїка де пе мошїа Стънка. ın partea desпре меазъзї астъ вишоаръ este околїтъ де кътева вїї ши де о пъдъре деастъ din каре нъ съ vede алтъ декът върфърїле ınалдїлор stejарї сзв болта Черїлѣ. Dar съ не ıntоарчем ла istorїа noastrъ.

Îнтръ зпа din зїле, пе кънд соареле скъптътасе дъпъ мзнци, зп вїnt ıste ши рече че сзфла де ла Норд фълк а се аконерї албастръл черїз де ınкредїтърїле знзі нѣзр че се ıntїндеа къ репецізне, ши каре din кънд ın кънд се ınгроша ши се фъчеа маї ıntънекос, гръзїнд апронїереа пондїї.

Кълегъторїї, лъзъндъсе де ла лъкръ, се адънаръ ла кратъ ши се ашезаръ ımпрецізръл знзі фок mare: знїї апрїнзъндъ-ші лѣлеле, алдїї сззїнд повештї, iar знъл че ера хотърїт а кълка поама адънатъ, се анкѣ де лъкръ ши ınченъ, къ фокъл знзі ромън, а сърї пе сак, ındemnнат де флзъръл знзі чїобан че кълта о хоръ націоналъ къ о melodie фоарте плъкътъ; dar нъ цїнъ мълт, кълчї хърїоана зпор флекъї че дъдъръ peste мззїkant, ıл фълкъръ а скъпа флзъръл din мълъ ши ıл ръперъ

în vr'o zече вѣкѣдѣ кѣ пѣчиоареле; iar еѣ, дѣпѣ че мѣ-ам регѣлат тревѣле, ам întpat întp'o мѣкѣ кѣсчиоарѣ де алѣтѣре кѣ крама, пѣндѣ-мѣ пе зп скѣзпаш лѣнгѣ ватра хорпѣлѣ знде ар-деа зп фок бѣп, кѣ о лѣминѣ стрѣлѣзчиоаре, фѣр'а авѣа алт компанѣон, саѣ такар о кар-те де четѣт, декѣт сѣнгѣрѣл кѣне де вѣнат ка-ре медеа лѣнгѣ мѣне кѣ капѣл лѣсат пе де-пѣнке-мѣ шѣ пе карѣ'л neteziam кѣте одатѣ. — Аша, аѣтѣндѣ-мѣ прѣвѣреа ла фок, решѣзѣсем îн absorpѣре (sѣmѣре) гѣндѣнд, пѣ'мѣ адѣк амин-те че, кѣнд фѣрѣ veste зп кѣот че се îнчѣнсе-се îнтре оамѣнѣ афарѣ мѣ фѣкѣ а тресѣрѣ, тресѣндѣ-мѣ дѣн absorpѣреа-мѣ; îнсѣ asta нѣ ера алѣ декѣт пѣнтѣ тѣрпареа îнтѣ îн вас; îн сѣфршѣт кѣлѣкторѣл, дѣнѣ че цѣкѣсе ка вр'o доѣ чѣасѣрѣ пе сак фѣрѣ а се азѣ такар зп грѣераш скѣрѣцѣнд каре сѣ-î îнсѣфѣле пѣчѣ-ре де жок, мѣнтѣл лѣкрѣл шѣ се дѣсе ла кѣлкат; asemѣне шѣ чѣлалѣдѣ лѣкрѣторѣ фѣкѣрѣ спре а се одѣхнѣ де обосѣлаа зѣлѣ. Îар еѣ, де ш; обосѣт, tot нѣ авѣам гѣст де дорпѣт, îнсѣ маѣ ла зрѣмѣ, мѣ вѣзѣлѣ сѣлѣт а мѣ арѣн-ка пе пат кѣ гѣнд кѣ воѣл пѣтеа дорпѣ, шѣ поате к'ашѣ фѣ адорпѣт, дар зп вѣнт пѣтерпѣк че îнчѣнсе а сѣфѣла маѣ кѣ фѣрѣ де ла Норд, шѣ каре адѣнѣсе о мѣлѣмѣ де нозрѣ дешѣ, îнкѣт се фѣкѣсе зп îнтѣнерѣк кѣмпѣлѣт, фѣчѣа а сѣ азѣ зп вѣет îнпрозѣтор; нѣште фѣлѣере îнфѣлѣкѣрате îнтрепѣмѣнеа кѣте одатѣ грозавѣл îнтѣнерѣк; тресѣнѣлѣ копачѣлор че се рѣнеа де фѣртѣнѣ, сгѣдѣтѣра аконерѣмѣнтѣлѣ кѣсѣцѣ кѣре ера де стѣх шѣ каре се пѣреа кѣ се гѣ-теште се сѣоаре, îмѣ гонѣрѣ кѣ десѣвѣршѣре tot somnѣл.

Îн сѣфршѣт, дѣпѣ че мѣ îнвѣрѣтѣлѣ ка вр'o доѣ чѣасѣрѣ îн аштерпѣст фѣр'а пѣтеа такар îнкѣде окѣт, мѣ се пѣрѣ кѣ фѣртѣна маѣ кон-тенѣсе, шѣ'мѣ венѣ îн гѣнд сѣ ес афарѣ ка сѣ обсервѣз де нѣ кѣмѣа се гѣтеште де плоае, де каре ерам фоарте îнгрѣлѣт, шѣ аша, скѣ-

лѣндѣмѣ ам ешѣт, шѣ îн адевѣр фортѣна се маѣ алѣнѣсе. Лѣна че ресѣрѣсе арѣнка кѣте пѣ-цѣнѣ лѣмѣнѣ пѣнтре рѣрѣцѣлѣ нозрѣ шѣ алѣнга грозавѣл îнтѣнерѣк, кѣнд де одатѣ вѣзѣл знеѣ ловѣтѣрѣ ка де топор мѣ фѣкѣ а мѣ опрѣ îн лок ш'а аскѣлѣта кѣ лѣаре аминѣ дѣн каре парте венѣа; дар о алдоѣле ловѣтѣрѣ îндесатѣ шѣ о ал трѣѣле мѣ îнкредѣнгарѣ к'ачѣл вѣет венѣа дѣн партеа деспре ресѣрѣт, дѣн фѣндѣл вѣѣл, че нѣ преа ера департе де крамѣ. Препѣлѣкарѣл мѣѣ се рѣнезѣ îнтр'аколо к'зп латрат фоарте фѣрѣос; де окамдатѣ мѣ'ам îнкѣнзѣт кѣ поате чѣнева ар фѣ врѣст а тѣѣлѣ нѣскаѣва копачѣ îн пѣ-тепеа нонѣлѣ, дар ачѣл вѣет нѣ се маѣ азѣл. Ларѣма îнсѣ че фѣчѣа кѣнѣле ла гѣрд, îмѣ трезѣ о îдеѣ авѣнтѣроасѣ: мѣ рѣнѣд îн касѣ, анѣк пѣшка че ера кѣ амѣндоѣлѣ цѣвѣле бѣ-не îнкѣрѣкѣте шѣ îндатѣ ес кѣ рѣнецѣнѣе фѣ-рѣ а дементѣта пе вр'зп ом: алѣрг цѣнтѣ îнтр'аколо знде кѣнѣле кѣ неконтѣнѣре лѣтра шѣ каре, сѣмѣндѣ апронѣереа меа, îнчѣнѣсе а фѣче маѣ мѣлѣт ларѣмѣ, сѣлѣндѣсе а сѣрѣ neste гѣрд спре семн кѣ есте чѣнева; îнсѣ еѣ, кѣ тоатѣ îнарѣмѣреа, totѣшѣ нѣ'мѣ преа да мѣна а ста дрѣнт, чѣ тѣпѣлѣндѣ-мѣ пе лѣнгѣ гѣрд, îнчѣ-пѣлѣ а обсерѣва, аѣстѣт де слаба лѣмѣнѣ а лѣнѣ че ѣнкѣ се досѣа дѣпѣ нозрѣ.. Че сѣ вѣд? зѣрѣлѣ ла капѣлѣл знѣл мѣк подеѣ че есте нес-те зп пѣрѣлѣ каре кѣрѣе де ла о фѣнтѣнѣ, зп фѣлѣлѣ де фантѣсмѣ алѣл че ста гѣмѣлѣт пе под; мѣ зѣт ка сѣ вѣд вре о мѣшкарѣ, дар еа ста îнкременѣтѣ: мѣ рѣдѣк, порончѣнд кѣнѣлѣл а тѣчѣа, шѣ мѣ îналѣлѣ neste гѣрд ка сѣ мѣ îн-кредѣнгѣз че ера; токмаѣ атѣнчѣ лѣна скѣ-пѣтѣндѣсе дѣпѣ зп нозрѣ îн тоатѣ splendoарѣа еѣ, îмѣ îнлеснѣ обсерѣвацѣа шѣ'мѣ десконѣрѣ дѣ-пѣнтѣа ачѣл фантѣсме зп аналѣл, ка зп фѣл де мотан нѣгрѣ че ста нѣмаѣ пе пѣчиоареле де дѣнанѣл, ка кѣм ар фѣ фост порончѣт, дар н'анѣкѣлѣ ал вѣдеа бѣне шѣ îндатѣ пѣрѣ îн мѣ-нѣлѣ ачѣла. Мѣртѣрѣсѣск кѣ кѣ tot кѣрѣлѣл

međ mi armele ce aveam, înчепъсе а mi se кам съврълi пъръл in кам, mi pemъсъsem înкременит, înкът нъ шtieam че съ фак: съ стpиг, саđ се фъг? инсъ neste пъгин, viindъ'mi in simđipî, дъпъ че mi—am фъкът кътева кръчi mi am penetat de вр'о trei ori, (Съ înвiе Dzeđ mi съ ръsineaskъ връжмашii лъи ш. чл.), mai prinzind пъгин ла кърај, хотърпiъ съ саiъ гардъл mi съ мъ adpesez fantasmei, (dap нъmai еđ штиđ къ че inимъ!) ш'аша, стpigaiъ к'ън глас кам поpочиторiъ: Каре'ї аколо?.. dap нъ лъаiъ ничi зп ръспънс; mai penetaiъ odatъ, dap tot тъчере; in сършit слобоziiъ зп ръкнит inгрозитор, а-мъгiнд кътеле, пропъгънд mi къвinte амеpицътоаре къ воiъ да къ пъшка; аънчi зп глас кам аморцит mi inъдшit imi pesъnsse: Еđ sint.—Шi чине ештi тъ ам стpirat?—їа, о фемее.—Дъпъ че аъziъ ачесте къвinte, ам mai pins злкъ ла кърај, mi хотърпiъ съ мъ апропiiъ ка съ мъ inкpediңgez despre scena че mi се prezenta, dap inкiнiđiвъ кът mi—аđ fost de mare mirarea вълънд о бабъ ка de 70 ani, imъркъатъ къ о къмешъ алъъ, лъгъ пълъ in пъмiнт, къ пъръл desuletit mi алъ ка mi къ-меша че ера слобоziт не змерii mi каре о inфъдиша ка към ар фi fost inхоботатъ; iar dinaintei sta inшirate niște знеате ла каре агiнтiндъ-mi привiреа, мъ змфлаiъ de pis. Ачесте ера: зп ръшкитор, о гребъл ш'ън топор; dap лъъндъ-mi саръшi аеръл serioс, о inтpeвaiъ: Шi че фачi тъ аколе?—Че тpeавъ аi? imi ръспънсе баба кам ръstit.—Атънчi inфъpиiндъ-мъ, мъ puezeiъ аъспръ, слобоziд зп фок din армъ не деасъпра канълi еi, mi къ зп глас inгрозитор ръкнит: Sursenemî drent, koto-roaңъ, че фачi аколе? саđ iđi sdpoвъск канъл.—Бърina inгрозitъ de тpъsnetъл армеi mi де фокъл че'ї фалдъръ не dinaintea окилор, inчепъ а се ръга съ нъ-ї фак вр'ън реđ, ш'ми ва спъне tot, ziңънд: Domniшоръле, sokotiam къ dta, ка mi алцi oamenî, poate vei фi авънд

о леакъ де фрикъ де вавъле че штиđ аша ме-шешъ, dap вѣд къ къ dta нъi де шъгит; а-поi еđ ц'ois спъне drent че фъчeam аиче, дакъ mi dta те'ї цъсра къ mi'ї лъса съ мъ дък in вълъ паче.—Еđ in перъвдаре де а афла pri-чина, и primiiъ пропънеpеа, mi върina каре шедea tot цiос, дъпъ че къ о мълъ шi inлъ-търъ tot пъръл че-ї аконереа фаца галвiнъ mi plainъ де съвръчiтърi, inчепъ а спъне: „Еđ, domniшоръле, ам фъкът аичi о вpајъ pentръ порокъл знеi дъдъкъде din търг, dap нъ mi'аđ ewit ла канът vine.—Шi ка че фелiъ де по-рок вроеште ачea дъдъкъ? о inтpeвaiъ.—їа, ка съ се поатъ мърpita odatъ, mi mai къ sea-мъ дъпъ зп къкопаш не къре ш'аđ нъс о-кiъл mi се sileште, de zi de noapte, доар л'ар nstea pinde in лац, dap ел ничi гън-деште ла инърат. Аша, mama дъдъкъцiи, не mai пpичепъндъ-се че съ mai факъ доар с'ар videa odatъ kotopositъ де фiкъ-са каре аđ tpeкт акъм mai neste доъ върсте а мър-рiтiшълi де кънд фетеште, iar mai къ sea-мъ ка съ се поатъ къзта к'ън цiнере ка ачела, дъпъ че аđ dat mai мълте летърцiи пе-ла bisepiчi mi помелниче, аđ аflat mi de mine mi inдатъ аđ tpmis de м'аđ кtemat, mi към мъ вълъ, inдатъ къкоана мъ imър-цiшъ, iar дъдъка inчепъ а пълъце; еđ, dis-тиepдъндъ-о, inчепъ а о мiгъе: нъ пъл-це, draga майкi, къ мълъка ц'а зъка лъкръ-миоареле, к'аđ зскат mai мълте; нъmai спъ-не вълъкi: че'ї pичина? Атънчi къкоана zi-се: Оооф! мамъ върpиикъ, че съ фie! їа, пъ-кate!.. аша пъдескъ biетеле маме къ пълъ-цiле фете каре п'аскълъ; mai vine съ ле съ-чешти гътъл de mititele, декът съ ле inгiđi nodъ кънд sint marî. In къте ръндъpи ам врѣт ка с'о мърpit дънъ къцi вьедi вълi аđ черъ-т'о... н'аđ врѣт ничi in рънтъл канълi; tot къ чела'ї аша, ба чела'ї не дiнколо, mi къ ea mai vine се дъче ла Мълъstipe декът съ се

mărite dăru' vr'o zău kare nă-î ar plăcea. A-kăm î-aă skos năiba înaiute ne ză nedivan de kare î-aă înnebnit kapăla kă drăgănelile lăi, dar ne kăt îl văd niči visază a însurat. Ș'asha, închenă a mă răga, ținrăindă'mi străe mi bzu' plată, nămaî s'ă fak che-ois mti ka s'ă poate lăa ne aчел kăkonаш, k'ăi tь-nьp, фpшмшел, mi are бъне парале, dar niči гъndеште ла dădăkăца.—Ші de ъnde mti kă ел nă гъndеште?—Хъm! еѣ s'ă nă mtiѣ? zise бъріна.—Еі vine; dar mă rog s'ăzneni, че ера ачea ка о mицъ?—Хеі! dominішоръле, mare лăkră mă maî întrebаші! dar fiind kă џ'am фъгădăit s'ă џi s'ăznen tot, apoi џ'ois s'ăznen: ачелай zăla din dăxăpіle че s'ănt s'ăz stăpіnі-rea Mamoni, mi'mi s'ăzjeshте mie, mi kănd îl kіem, se arată în фел de фел de kіnăpі, kănd mицъ, kănd kъne, kănd kăkoш mi алеле; ел mі-aă s'ăznen tot de KK. mi DD. mi zăkă mі-aă maî s'ăznen kă s'ă nă'mi maî bat kapăla de деа-ба, kă KK. niči odată n'а lăa ne DD. din p'і-чпъ kă dmneai s'ăă deupins de mititіkă aш іmpъpіi іnіma ла maî măлцi kăkonаші, mi akăm niči ел nă poate префаче лăkrăpіle.—Преа бi-нъ, măzшъ, іi ziseiă, іџi măлцemesk pentpъ aste, dar zăkă ză lăkră: nătemi-bei s'ăznen nă-mеле іnpъpіlăi?—Kăm nă, zise бъріна, ne Dăi іl kіamъ I..., mi are s'ăzjebъ фoapte бьпъ, іар ne Deі. M... Șede toatъ zioa а kasъ mi prime-ште ла vizite kіap mi kănd nă-î măsa а kasъ. —Apoi dar de ачea nă se maî poate măpita, ziseiă.—Maî aша, (zise бъріна s'ăzjăndăse de џios mi p'ădikăndă'шi іnstrămentele ne х-мъp), de бzu' seamъ; mi de asta mі-aă zis dăxăla s'ă nă-mi maî bat kapăla.

Akăm, dшopъle, џ'am s'ăznen tot че am mtiist; ласъmъ, te rog, s'ă mă dăk k'ăi tьpziѣ.—Пре vine, măzшъ, пре vine; мерџi s'ăzntoasъ, dar deaparte шеzi?—Токмаі іn деал, ла netpъpіe; іmi p'ăznenăse, mi lăzndă'шi seapa-бьпъ, врă s'ă поpнеаскъ, dar еѣ maî onpind'o, о іntpебъiă:

—Mă rog, kăm џi-е nămеле?—Maria, zise, mi dăkăi avea vr'o dată vr'o nevoie, s'ă vii ла mine mi s'ă іntpеbi de Maria Oлbріца, kă poate џ'ois s'ăzjі ла чева, kă te văd tіnъp mi аi а траде măte іn лъme.—Ші іn аdevъp kă проорочіа еі s'ăă іmplіnit kă s'ăferingi, dar măpъpіsesk kă niči odată nă mі-aă venit іn іdee s'о kasъ, k'ăi niči чеa maî mіkъ іnkpede-re nă am іn aste лăkrăpі. Іn сфъpшit, бъріна kă ачeste kăvinte поpні ла деал ne о potіkă kă о peneџіbne ка kănd о іmіnіcea чінева, іар еѣ, zіmit de astъ іntъmларе, m'am іntops іn kasъ fiind zăkă măat nъpъ іn zіѣ, dar n'am maî nătat іnkіde oki; mi anpоiіnd lămіnărea, m'am năs а фъma, strekăpъnd о mie de ideі prin kapămi nъpъ іn zіѣ.

G. Stamat.

Despre Mitropolia Moldaviei.

România ера kreшtinъ zăkă din veakъ III. Desele пьвъліpі а барбаріlor nă пьtъpъ стьp-ни semінда kpedingei, kare de ла Dragom lăase о іntіндеpе maî mare. Aleksandpъ чel бьп зpзі Epіskopіile de Roman mi de P'ădăzъi, mi Mitropolia Moldaviei, kare пьпъ atănчi ера іnkіnatъ ла Oxpida, фъ проkіemатъ слo-вoдъ mi neatъpнатъ prin зă akt а іmpъpăt-лăi Bizandiei, Ioan Paleologъl. De atănчi, бi-serіka Moldaviei s'ăă năstopit de kъtъpъ Mi-topolіgіi alexi de іnaltъl kлер mi de об-шtiea воіepіlor dintpe arxіepеii чеi maî іn-seпnаџi.

Dăpъ emіgrăgia lăi Kantemip, kăzъnd деа-ра іn гіареле Fanapіoџlor, Mitropolіџi, ла іnskъzпărea лop, лăaserъ drent обічeіz а чepе mi іnkăvіnđărea Patріархъlăi de Konstantino-polі, kare totdeasна іi se da. Ne atănчe, Mi-

трополітѣ Antonie întămplănduse a priveci în Răssia, Patriarhia, фър'а маі аштенѣ а ле-цере, нѣми де-а дрепѣтѣ ла сказн пре архіереѣ грек Некіфор, вѣтрѣн кѣчернік че се аѣла де мѣлѣтѣ време локѣнд в Молдавіа. Фаутеле вѣне ші кѣвіошіа ачестѣ вѣрбат, по-толірѣ кѣтріріле обштіеі ашпра ачестеі мѣсрї арбітраре; вѣнсѣ абззѣл шорпнд дн зї в зї, Митрополітѣ Іаков Пѣтнеанѣ адѣнѣ вн собор де архіереі, архімандрїді ші егѣмені, ші ла 1 Іансаріе 7260 (1752), словозі о Sinodі-чезскѣ картѣ ізкѣлїтѣ де тот соборѣл, прїн каре арѣтѣнд дрепѣспїле Митрополіеі Молдавіеі, сѣнїгїте де імѣрпатѣ Пѣлеологѣ, ші інтѣрїте де вн консїліѣ комнсс де пре-ферїціді Па-триархі ші Архіенїскопї, дрепѣт сѣїнт ші фї-реск а поноарелор, де каре се вѣкѣра Мол-давіа де а аѣа пѣсторї дѣховнїчешті нѣмаї дн пѣмїntenї; вн сѣршїт сѣрремагіа че ші лѣсе Патриархїа Константінополї. ші вѣнс-шіреа абззївѣ де а нѣ се рѣндѣї митрополїт фѣрѣ шїреа ші інкѣвїндареа еї, пестаторнї-чеште векеа леѣїсіре а церїї. влаетемѣ ші а-фѣрїсеште вн вїїтор пре кѣлѣкторїї ачестѣ а-шезѣмїнт, ші леѣїсеште ка вн вechї сѣ нѣ се маї стрѣмште астѣ правїлѣ, ші сѣ нѣ се маї інкредїнгезе кѣрма архїпѣсторезскѣ ла стрїні іерархі.

Ремѣсесе вѣнсѣ депрїндереа ка фїе-каре Митрополїт дѣнѣ че се аѣцеа, сѣ вншїїнгезе пре Патриархѣл ші сѣ шї канете інкѣвїндареа. Пѣгїн кѣте пѣгїн, депрїндереа се сокотї да-торїе, ші мѣрїнд Митрополїтѣ Гаврїїл Калї-мах, Домнѣл стѣпѣнїтор кѣ внїреа а тот кле-рѣл ші а повїлітеї, кїемѣ ла сказн пре Леон, епїскопѣ де Роман, ші пентрѣ полїтецѣ вн-шїїндѣ ші сказнѣл екѣменїк. Патриархїа, вѣ-зѣнд кѣ а сѣ скане впрїсїреа че аѣа, се плѣсе Порцїї де ачeastа, арѣтѣнд кѣ ар фї о јїгнїре а догмелор вїсерїчешті; дѣнѣ каре Деветѣл порончї сѣ се стрїче аѣа аѣцере,

їар Патриархѣл, сѣмегїндѣсе вн аѣа поронкѣ, апросі пре Митрополїтѣ Леон.

Din toate privilegїile Moldavїei, а ле ре-лецїї ремѣсесерѣ ѣнкѣ неатїнсе, ші внтрїга воїа а ловї ші вн ачесте! Вѣнсѣ дѣхѣрїле се револ-тарѣ Домнѣл, вн знїре кѣ тоатѣ обштіа, нѣ вої а се сѣрпѣне, чї кѣ тоцїї се јѣлѣїрѣ Порцїї де астѣ кѣлкаре а дрепѣтѣлї нацїїлор, фѣкѣнд о поменїре а векілор tratate кѣ каре деара се сѣрпѣсесе протекцїеі тѣрчешті. Аша дар Сѣлтанѣл, прїн вн ферман адпесат кѣтрѣ дом-нѣл Александрѣ Маврокордат дн анѣл Егїреї 1200 (1785), не ла сѣршїтѣл лѣнеї ѣема-зіел-ахїр (Ізліе), араѣ кѣ інкредїнѣндѣсе дн каїдѣрїле (архївеле) внпѣрѣдїеі де ачест дрепѣт леѣїсіт а Молдавіеі, ла внтрѣреште ші порончеште а фї нѣрѣре нестрѣмшат.

Че аѣ фолосїт вѣнсѣ ші Sinodїчезска картѣ а лѣї Іаков Пѣтнеанѣ ші ферманѣл Сѣлтанѣ-лѣї? Аѣѣта кѣ Грецїї с'аѣ влѣтѣрпат де ла сказн-нѣл Митрополїеі; дар впрїсїреа лор секретѣ тот ремасе, кѣчї дакѣ Митрополїтѣл нѣ'цї дѣ воїе сѣ те деспарцїї де соцїе, дакѣ нѣ'цї вн-воїеште мѣрїтїнѣл кѣ о рѣденїе, ш. чл. ешті сігѣр кѣ, мїјлочїнд ла Патриархїе, аї сѣ ле канецїї. Шї че вїне дн ачeastа? Пѣтереа ре-лецеї се калкѣ, министрїї еї се деспреѣзескѣ, пентрѣ кѣ вн слѣбїчїзнеа лор такѣ ші нѣ кѣ-теазѣ а протеста ашпра знїї абзз че ле са-пѣ вн денендїнѣз, че нѣ поате сѣ ле-о коп-тестезе нїме.

K. Негрѣцїї.